

Dosarul nr. 2ra-698/23
2-20081185-01-2ra-18052023

Prima instanță: Judecătoria Căușeni, sediul Central (S. Pleșca)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M. Guzun, V. Buhnaci, V. Sîrbu)

Î N C H E I E R E

25 octombrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Ion Malanciuc
Oxana Parfeni
Aliona Donos

examinând admisibilitatea recursului declarat de Natalia Sablina, reprezentată de avocatul Lilian Stegărescu,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Prihojanin-M” împotriva Nataliei Sablina privind încasarea datoriei,

împotriva deciziei din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 16 iulie 2020 SRL „Prihojanin-M” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Nataliei Sablina cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 03 aprilie 2013, între SRL „Prihojanin-M” și Sablina Natalia a fost încheiat contractul nr. 446 de investire a mijloacelor bănești în construcția imobilului. Obiectul contractului, îl reprezintă obligația executorului SRL „Prihojanin-M” de a construi din contul investițiilor investitorului Natalia Sablina și să predea în proprietate un bun imobil, și anume, apartamentul nr. XXX, cu suprafața totală de 46,9 m.p., aflat la nivel-demisol în complexul locativ cu nr. cadastral XXX, aflat în XXX, iar obligația investitorului a fost să achite construirea imobilului.

Menționează că, potrivit clauzelor contractuale negociate și stabilite de părți, prețul imobilului indicat a fost stabilit în sumă de 25 326 euro, care conform ordinii plăților a fost stabilit să fie achitat după înregistrarea contractului la Oficiul Cadastral Teritorial. În conformitate cu ordinea și sumele achitărilor sus-menționate, investitorul Natalia Sablina și-a onorat parțial obligațiile contractuale, având restanță la contract de 94 euro.

Invocă că, ulterior, la 05 septembrie 2016, SRL „Prihojanin-M” a depus cerere introductivă prin care a solicitat instanței de judecată constatarea insolvabilității și intentarea procedurii de insolvabilitate în privința SRL „Prihojanin-M”. Astfel, prin

hotărârea din 15 septembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, cererea a fost admisă, fiind constatată insolvabilitatea debitorului SRL „Prihojanin-M” și s-a intentat procedura de insolvabilitate față de debitor. Subsecvent, prin încheierea Judecătoriei Căușeni, sediul Central din 03 iulie 2018, în privința debitorului SRL „Prihojanin-M” s-a aplicat procedura de restructurare, iar administratorul insolvabilității a fost obligat să prezinte în termen de 30 zile planul procedurii de restructurare.

Astfel, la adunarea creditorilor din 13 iulie 2018, a fost aprobat Planul procedurii de restructurare ce a fost consultat la ședința comitetului creditorilor din 11 iulie 2018. Prin urmare, la 26 iulie 2018, prin hotărârea Judecătoriei Căușeni, sediul Central, a fost confirmat Planul procedurii de restructurare, fiind publicat în Monitorul Oficial la 03 august 2018.

Susține că, în conformitate cu prevederile planului procedurii de restructurare confirmat, a fost decisă continuarea construcțiilor de pe XXX – din mijloacele financiare ce vor fi acumulate de la investitori.

Prin urmare, reieșind din tipurile de metode de realizare a contractelor de investiție încheiate de SRL „Prihojanin-M” cu creditorii garanțați, s-a decis varianta de realizare ce presupune determinarea și achitarea unui quantum de investiție suplimentară din partea fiecărui creditor garantat necesar pentru atingerea sinecostului pe metru pătrat la data confirmării planului procedurii de restructurare.

Astfel, conform devizului local de cheltuieli – care are o marjă de eroare de 15-20%, costul suplimentar pentru fiecare investitor a fost determinat și evaluat la o sumă ce nu poate fi mai mare de 135 euro pentru un metru pătrat. Consecvent, prin planul procedurii de restructurare adaptat pentru realizarea contractelor de investiție, s-a instituit ca achitățile de către investitori a costului supracontract să fie efectuate în dependență de opțiunea fiecăruia, fiind oferite 2 tipuri de termene: termen obligatoriu – eșalonat, în rate egale, în termen de cel mult 6 luni a sumei suplimentare de 135 euro pentru un m.p. De asemenea, conform planului procedurii de restructurare, pentru întârzierea ratei a fost stabilit că se va aplica cost suplimentar câte 0,4% lunar. Termene opționale – opțiunea 1 - prețul supracontract în mărime de 130 euro pentru un m.p. în termen de cel mult 3 luni; opțiunea 2 – prețul supracontract în mărime de 145 euro pentru un m.p. în termen de cel mult 10 luni cu condiția că a avut loc finisajul fațadelor cu materiale durabile; opțiunea 3 – prețul supracontract în mărime de 160 euro pentru un m.p. în termen de cel mult 15 luni din momentul aprobării planului procedurii de restructurare cu condiția că a avut loc recepția finală a blocurilor; opțiunea 4 – dacă investitorul nu achită prețul supracontract conform nici unei opțiuni, ci în termene ce depășesc recepția finală a blocurilor cu mai mult de 3 luni, acesta va achita prețul supracontract în mărime de 170 euro pentru un m.p. plus cost suplimentar calculat câte 0,4 % restanță pentru fiecare zi ce excede cele 3 luni de la recepția finală a blocurilor; opțiunea 5 – dacă investitorul refuză de apartamentul contractat, acesta va rezilia contractul de investiție și va primi mijloacele investite în următoarele proporții și termene:

– Dacă va rezilia contractul în primele 3 luni de la confirmarea de către instanță a planului procedurii de restructurare va primi 400 euro prețul de vânzare aprobat de adunare – 130 euro prețul pentru finisare și 270 euro pentru un m.p. din suprafața garantată (achitată).

– Dacă va rezilia contractul după 3 luni de la confirmarea de către instanță a planului procedurii de restructurare va primi integral datoria achitată, prețul supracontract achitat, și câte 255 euro pentru un m.p. din suprafața garantată.

Invocă că, deoarece Natalia Sablina în termenul de 30 de zile de la confirmarea planului procedurii de restructurare nu a optat pentru nici o opțiune din termenele opționale oferite, realizarea contractului său de investiție urma să fie efectuat conform termenului obligatoriu instituit, adică urma să achite eșalonat sau în rate egale, în termen de cel mult 6 luni de la confirmarea planului procedurii de restructurare suma de 135 euro pentru un m.p.

Menționează că, bunul imobil contractat de Natalia Sablina are suprafața totală de 46,9 m², prin urmare, cuantumul sumei de investiție suplimentară ce urma a fi achitat obligator de către investitor în termen de cel mult 6 luni de la confirmarea planului procedurii de restructurare a fost de 6.331,5 euro. Indiferent de cele stabilite între SRL „Prihojanin-M” și Sablina Natalia, ultima nu a efectuat nici o achitare fiind restantă la ziua de azi suma suplimentară la contract în mărime de 6 331,50 euro.

Relatează că, deoarece în planul procedurii de restructurare a fost stabilit că pentru întârzierea ratei se va aplica cost suplimentar câte 0,4% lunar, în speța prezentată, sunt în situația de a aplica penalitate de întârziere, or, Natalia Sablina, nu și-a onorat obligațiile impuse de planul procedurii de restructurare.

Raportând ratele stabilite la cuantumul costului suplimentar pentru întârzierea achitării ratelor, reclamantul pretinde că Natalia Sablina datorează următoarea penalitate: 791,44 euro x 0,4%/zi = 2 684,56 euro.

Solicită reclamantul SRL „Prihojanin-M”, în urma concretizării acțiunii (f.d. vol.I, f.d. 88-90), încasarea din contul părâtei Natalia Sablina a datoriei suplimentare la contract în sumă de 6 331,50 euro, a penalității de întârziere a plății ratelor în sumă de 18 709,41 euro și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 22 decembrie 2021 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Prihojanin-M” împotriva Nataliei Sablina s-a admis parțial.

S-a încasat de la Natalia Sablina în folosul SRL „Prihojanin-M” plata prețului supracontract, conform planului de restructurare SRL „Prihojanin-M”, în sumă de 6331,50 euro.

În rest, acțiunea s-a respins.

La 14 ianuarie 2022, în interiorul termenului prevăzut la art. 362 din Codul de procedură civilă, Natalia Sablina, a declarat apel împotriva hotărârii din 22 decembrie 2021 a Judecătorei Căușeni, sediul Central (vol.I, f.d. 139-142), iar la data de 11 octombrie 2022, Natalia Sablina, reprezentată de avocatul Lilian Stegărescu, a depus cerere de modificare a cererii de apel (vol.I, f.d. 172-175).

Prin decizia din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, apelul declarat de Natalia Sablina s-a respins ca neîntemeiat. A fost menținută hotărârea din 22 decembrie 2021 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Prihojanin-M” împotriva Nataliei Sablina privind încasarea datoriei.

Pentru a decide astfel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii contestate, prin prisma motivelor invocate în apel, cât și a materialelor cauzei, instanța de apel

a conchis că concluziile primei instanțe, sunt în corespundere cu circumstanțele cauzei, iar normele de drept material au fost aplicate corect.

Instanța de apel a respins ca fiind nefondate argumentele invocate de către Natalia Sablina precum că i-a fost încălcat dreptul la apărare, dânsa solicitând amânarea cauzei pe motiv întemeiat, însă instanța a examinat cauza în lipsa sa, or la materialele cauzei instanța a atestat dovada citării legale ale acesteia la domiciliul – XXX. Mai mult ca atât, pe parcursul procesului Natalia Sablina nu s-a prezentat în nici o ședință de judecată, însă a depus cinci cereri de amânare a ședinței invocând diverse motive, dintre care o ședință nu a avut loc, iar altele 3 ședințe s-au amânat la cererea apelantei, ultimei fiindu-i acordat un termen rezonabil privind familiarizarea cu materialele cauzei, precum și în vederea depunerii referinței și probelor corespunzătoare, însă ultima a neglijat acest drept al său, nu a depus diligență și nu și-a valorificat acest drept al său. Totodată, instanța nu a reținut argumentul Nataliei Sablina, precum că ultima la momentul depunerii cererii privind amânarea ședinței din 22 decembrie 2021 se afla în autoizolare, însă aceasta nu a anexat la cererea de amânare careva probe care să demonstreze acest fapt, iar în acest sens instanța de fond a fost în imposibilitate de a stabili cu certitudine acest fapt.

Instanța a concluzionat faptul că pârâta după recepționarea citației, nu și-a valorificat dreptul în cadrul procesului civil în ceea ce privește depunerea referinței și probelor întru demonstrarea poziției acesteia sau eventual a unei acțiuni reconvenționale, nu poate fi reținut ca o neinformare și o încălcare a dreptului Nataliei Sablina, în condițiile în care aceasta a avut poziție pasivă în cadrul procesului, care îi este imputabilă acesteia. Astfel, instanța nu a stabilit careva motive pentru a restitui cauza la rejudecare, din motivul examinării cauzei în lipsa Nataliei Sablina.

Instanța de apel a evidențiat că, conform prevederilor art. 208 alin. (1) Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, după confirmarea planului procedurii de restructurare, activitatea debitorului se restructurează în modul corespunzător. Creanțele și drepturile creditorilor și ale celorlalte părți interesate sânt modificate conform prevederilor planului. Prin urmare, din momentul confirmării Planului procedurii de restructurare de către instanța de judecată printr-o decizie irevocabilă, prevederile acestuia devin obligatorii pentru toți participanții procedurii.

Instanța de apel nu a reținut alegațiile apelantei Natalia Sablina cu trimitere la existența temeiurilor privind suspendarea executării obligației privind achitarea sumelor suplimentare adoptate prin confirmarea planului procedurii de restructurare pretinse de către SRL „Prihojanin-M”, dat fiind faptul că aceasta a interpretat eronat atât prevederile contractului de investiții, cât și a planului de restructurare, având în vedere că contractul de investiții semnat dintre părți prin natura sa are un caracter aleatoriu, adică volumul drepturilor și obligațiilor părților depinde de un anumit eveniment incert, astfel prin semnarea contractului Natalia Sablina a acceptat faptul că momentul finalizării lucrărilor poate fi unul diferit de momentul indicat anterior.

Mai mult ca atât, la semnarea contractului de investiții părțile și-au asumat inclusiv riscul că mijloacele investite nu pot fi suficiente întru finalizarea construcției blocului locativ, având în vedere faptul că ridicarea construcției se realizează din contul mijloacelor bănești acordate de către investitor. Astfel, în cazul dat adoptarea planului de restructurare semnifică intenția executorului de a finaliza

construcția și de a-și executa obligațiile, însă executarea acestei obligații este condiționată de achitarea sumelor bănești cu titlu de investiții de către investitori.

În această ordine de idei, Colegiul civil a accentuat că raportul obligațional dintre părți nu a fost încetat, contractul de investire a mijloacelor bănești fiind în vigoare și produce efecte, iar în acest sens este valabilă obligația Nataliei Sablina privind achitarea suplimentară a sumelor ce constituie prețul supra contractului.

Respectiv, reieșind din faptul că creanțele părților se modifică în temeiul planului de restructurare, se atestă nașterea unei obligații de executare al investitorului Natalia Sablina, care urma să execute obligația de achitarea a sumei suplimentare la contract, în modul corespunzător, cu bună credință, la locul și în momentul stabilit.

Conform materialelor cauzei, instanța de apel a atestat că Natalia Sablina, nu a efectuat nici o achitare a prețului supracontractat, în aceste circumstanțe SRL „Prihojanin-M” a expediat în adresa acesteia o notificare de achitare a sumei datorate, care nu a fost recepționată, fapt confirmat prin avizul de recepție. Totodată, Natalia Sablina nu a prezentat la materialele cauzei nici o dovadă asupra faptului că sumele solicitate de către SRL „Prihojanin-M” au fost stinse, iar în atare condiții instanța de apel a apreciat temeinicia pretenției reclamantului privind încasarea de la Natalia Sablina a sumei de 6 331,50 euro.

Instanța de apel a respins argumentele apelantei cu trimitere la faptul că SRL „Prihojanin-M” nu dispune de autorizație de construcție a blocului locativ din XXX, dat fiind faptul că aceasta nu a prezentat probele corespunzătoare, iar în acest sens instanța a apreciat alegațiile acesteia ca fiind declarative. Totodată, instanța a respins și motivul invocat de către Natalia Sablina, precum că nu și-a exprimat acordul asupra modificării prețului, dat fiind faptul că legea insolvenței oferă prerogativa modificării creanței în urma adoptării planului de restructurare.

În consecință, Colegiul civil a constatat că, concluzia primei instanțe este bazată pe normele de drept material aplicabile speței, pe probe concludente, utile și pertinente și corespunde prevederilor legislației în vigoare, care a cercetat pertinent probele administrate la materialele cauzei și corect a soluționat litigiul dat în conformitate cu art. 130 CPC. Iar, apelanta nu a invocat nici un argument care ar putea răsturna concluzia dată de instanța de fond.

La 29 martie 2023, Natalia Sablina, reprezentată de avocatul Lilian Stegărescu, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 22 decembrie 2021 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, cu trimiterea cauzei la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată. În cazul respingerii cerinței de a fi restituită cauza la rejudecare, recurenta a solicitat casarea parțială a hotărârii din 22 decembrie 2021 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, în partea admiterii parțială a acțiunii, casarea deciziei din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă acțiunea înaintată de SRL „Prihojanin-M”, în proces de restructurare, ca neîntemeiată, cu încasarea cheltuielilor de judecată suportate, și anume încasarea din contul SRL „Prihojanin-M” a taxei de stat în mărime de 5020,23 de lei și cheltuielile pentru asistența juridică în mărime de 10 048 de lei (vol.II, f.d. 2-11).

În motivarea recursului, recurenta a menționat că decizia instanței de apel este pronunțată cu încălcarea normelor de drept material, iar hotărârea Judecătorei Căușeni, sediul Central, a fost pronunțată cu încălcarea normelor de drept material și procedural.

A invocat că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că Natalia Sablina a fost în imposibilitate de a participa la ședințele de judecată din prima instanță și a prezentat probe în acest sens. Instanța de judecată însă a considerat neîntemeiat motivul neprezentării Nataliei Sablina în ședința de judecată, examinând cauza în lipsa sa. Astfel, Sablina Natalia nu se putea deplasa din or. Tiraspol în or. Căușeni deoarece: putea infecta alte persoane cu virusul COVID 19; Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova a interzis persoanelor în vârstă de peste 63 ani, începând cu data de 25 martie 2020, aflarea în afara domiciliului și în spațiile publice fără necesitate stringentă, exista riscul să fie sancționată contravențional pentru nerespectarea regimului de autoizolare; prin certificatul din 22 decembrie 2021 i-a fost prescris Nataliei Sablina autoizolare obligatorie pentru 14 zile.

Prin urmare, recurenta susține că crearea condițiilor pentru prezența părților în ședința de judecată asigură traducerea în viață ale principiilor fundamentale ale procesului civil, și anume: principiul dreptului la apărare; principiul contradictorialității dezbaterilor; principiul egalității părților, principii și drepturi prescrise și în art. 16, 26 alin. (2), (3) din Constituția R.Moldova, art. 6 parag. 1 din CEDO, art. 26 din Codul de procedură civilă, rezumate în cauzele Gankin și alții vs Rusia (nr. 2430/06, 1454/08, 11670/10 și 12938/12, paragr.25-28 și 35-39, 31 mai 2016) și Bartaia vs Georgia (nr. 10970/06, paragr. 26-29, 26 iulie 2018).

A specificat că în cererea sa de apel a indicat mai multe argumente pe care și-a bazat apelul. Conform art. 373 alin. (5) din Codul de procedură civilă, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. La caz însă, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, și anume: referitor la suspendarea executării obligației corelative de Natalia Sablina, în temeiul prevederilor art. 705 alin. (1) din Codul civil (redacția până la 01 martie 2019) și art. 914 din Codul civil (redacția după 01 martie 2019); introducerea unui „suprapreț” pentru finalizarea apartamentului cu nr. XXX din blocul locativ amplasat în XXX duce la modificarea contractului de investiții nr. 1855 din 03 octombrie 2013, care este un contract autentificat notarial și conform prevederilor art. 324 alin. (1) din Codul civil, nerespectarea formei autentice atrage nulitatea actului juridic; finalizarea construcției XXX nu este reală deoarece autorizația de construire este expirată încă din 15 septembrie 2011 și la obiect au fost efectuate construcții neautorizate (la toate blocurile au mai fost construite neautorizat încă câte 3 etaje). Deci, dacă nu există autorizație de construire valabilă, SRL „Prihojanin-M” nu poate continua lucrările de construcție și este evident că nu va finisa blocurile de locuit și încasarea de la Natalia Sablina a unor sume suplimentare va agrava și mai mult starea ei financiară după ce a pierdut suma de 25 326 de euro, care este considerabilă pentru dânsa. Totodată, hotărârea primei instanțe a constituit o ingerință în exercitarea dreptului de proprietate, ingerință care nu este justificată, ceea ce este contrar art. 1 din Protocolul nr.1 al Convenției CEDO.

Aceste motive de apel recurenta le consideră esențiale și capabile să răstoarne argumentele din decizia instanței de fond, însă Curtea de Apel Chișinău nu le-a

examinat și nu s-a expus asupra lor, astfel că Natalia Sablina nu a fost auzită de instanța de judecată. În cauzele *Fabris vs Franța*, pct.72, *Wagner și J.M.W.L. vs Luxemburg*, pct. 96, CtEDO a indicat că este obligatorie examinarea „motivelor care vizează respectarea drepturilor și libertăților garantate de CEDO sau Protocoalele sale – instanțele naționale trebuie să le examineze cu rigoare și atenție deosebită”, însă Curtea de Apel Chișinău nu a acordat nici o atenție argumentelor invocate despre încălcarea dreptului Nataliei Sablina la proprietate garantat de art. 1 Protocolul 1 CEDO.

A punctat că instanța de fond și de apel au aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și au interpretat eronat legea și au ajuns, astfel, la concluzia greșită că Planul procedurii de restructurare al SRL „Prihojanin-M” este izvor de obligații pentru Natalia Sablina, reieșind din calitatea ei de creditor garantat. Planul procedurii de restructurare a SRL „Prihojanin-M” nu este un act juridic care creează obligații pentru Natalia Sablina, or aceasta nu și-a exprimat consimțământul de a se obliga să achite SRL „Prihojanin-M” sume bănești suplimentare.

Adunarea creditorilor în cadrul societăților comerciale, aflate în proces de insolvabilitate, are atribuții exclusive prevăzute în Legea insolvabilității, care nu prevede obligarea creditorilor să achite sume pentru redresarea financiară a întreprinderilor insolvabile. De asemenea nici Planul procedurii de restructurare a SRL „Prihojanin-M” nu este izvor de obligații pentru Natalia Sablina de a achita sume bănești suplimentare, care este contrar prevederilor art. 572 alin. (1), art. 517 din Codul civil. Deci, trebuia să existe o prevedere legală, care în mod expres, ar prevedea că un act juridic este generator de obligații pentru persoane fizice fără exprimarea consimțământului de către acestea.

A menționat că planul procedurii de restructurare este reglementat de Legea insolvabilității, care nu prevede că acesta este un act juridic susceptibil de a crea obligații pentru creditorii în cadrul procedurii de insolvabilitate. Trimiterea făcută de instanța de fond și de apel la prevederile art. 208 alin. (1) din Legea insolvabilității ca argumentare că planul procedurii de restructurare poate introduce obligațiuni pentru creditorii este greșită, or, Legea insolvabilității folosește noțiunea de creanță, exclusiv în sensul dreptului creditorului de a cere de la debitorul insolvabil achitarea unei sume bănești, totodată nu vorbește despre instituirea unor noi obligațiuni pentru creditorii, care din creditorii se transformă în debitorii față de debitorul insolvabil.

Specifică recurenta că, scopul procedurii de insolvabilitate este satisfacerea creanțelor creditorilor din contul patrimoniului debitorului prin aplicarea față de acesta a procedurii de restructurare sau a procedurii falimentului și prin distribuirea produsului finit (art. 1 alin. (1) din Legea insolvabilității). Faptul că nu există nici o garanție că SRL „Prihojanin-M” va finaliza construcția blocului de locuit este că din 2018 și până la momentul actual blocul nu este finalizat. Mai mult ca atât de la prima aprobare a Planului procedurii de restructurare (13 iulie 2018) au mai fost aprobate încă patru modificări la plan care au introdus sume suplimentare și au obligat creditorii să achite suplimentar sume foarte mari. Totodată, nu există și nu li s-a prezentat nici un calcul care să argumenteze mărimea sumelor suplimentare solicitate de la Natalia Sablina.

La 02 octombrie 2023 Natalia Sablina, reprezentată de avocatul Lilian Stegărescu, a depus supliment la cererea de recurs (vol.II, f.d. 17-18), indicând că,

finalizarea construcției din XXX nu este reală, deoarece autorizația de construcție este expirată încă din 15 septembrie 2011, iar la obiect au fost efectuate construcții neautorizate. Astfel, administratorul procedurii de insolvență al SRL „Prihojanin-M” și un grup de creditori au făcut mai multe încercări de a primi autorizația de construire pentru legalizarea lucrărilor de construcție efectuate neautorizat și legalizarea lucrărilor de construcție neautorizate efectuate în baza planului procedurii de restructurare a SRL „Prihojanin-M”, însă Primăria mun. Chișinău le-a dat răspuns că nu există temei legal de legalizare a unor astfel de lucrări. La fel și Comisia juridică, numiri și imunități a Parlamentului Republicii Moldova a informat administratorul autorizat al SRL „Prihojanin-M”, Irina Selevestru, că nu există temei de modificare a cadrului normativ ce se referă la autorizarea lucrărilor de construcție.

Menționează că, acest aspect nu a fost luat în considerare de instanțele ierarhic inferioare, iar sumele care vor fi încasate forțat de la Natalia Sablina vor fi cheltuite pentru efectuarea unor lucrări de construcție neautorizate care nu vor fi recepționate final niciodată.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 14 decembrie 2022.

La 13 februarie 2023, copia deciziei din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa participanților la proces, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire respectivă (vol.I, f.d.218), însă la materialele cauzei lipsește confirmarea recepționării deciziei de către recurent și avocatul acestuia. Necățând la acest fapt, recursul declarat de Natalia Sablina, reprezentată de avocatul Lilian Stegărescu, la 29 martie 2023, este depus în termenul stabilit de lege.

Curtea Supremă de Justiție, la 24 mai 2023, a expediat în adresa intimatului copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire, anexat la materialele dosarului (vol.II, f.d. 14).

La 10 octombrie 2023, reprezentantul SRL „Prihojanin-M”, avocatul Gheorghe Macovei, a depus referință la cererea de recurs, solicitând declararea inadmisibilității cererii de recurs depuse de Natalia Sablina, sau respingerea ca neîntemeiată a cererii de recurs. A menționat că motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul cererii de apel, asupra cărora instanța de apel s-a expus deja (vol.II, f.d.25-26).

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art.IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru

principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de Natalia Sablina, reprezentată de avocatul Lilian Stegărescu, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), alin. (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurenței cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un

apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmers c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Natalia Sablina, reprezentată de avocatul Lilian Stegărescu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270 și 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Natalia Sablina, reprezentată de avocatul Lilian Stegărescu.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Ion Malanciuc

judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos